

A ט"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף ט בבא קמא
Some of the topics we will learn about include.

תשלומי נזק סתירה regarding הרב הונא
או כסף או מיטב
The תשלומי נזק has two payment options; he can pay with either כסף or his מיטב field.

And
בדלית ליה
שוה כסף אפילו סובין
If he has neither of the two, he can pay with any item of monetary value, even bran, and he is not required to sell his כסף to pay with שוה כסף.

The Machlokes regarding האחים שחלקו
ובא בעל חוב ונטל חלקו של אחד מהן
Two brothers who divided their father's land between themselves, but then a חוב בעל חוב confiscated the first brother's קרקע for a debt of their father, is the second brother obligated to give the first brother from his קרקע or not.

A

Two Pesukim that refer to נזק:

<p>בור: מייטב שדהו ומייטב כרמו ישלם</p> <p>מיטב אין מידי אחינא לא</p>	<p>שן ורגל: כסף ישיב לב עקליו</p> <p>אבות לזב כסף ואפילו סובין</p>
--	---

**האחים שחלקו
ובא בעל חוב
ונטל חלקו של אחד מהן**

B

בהידור מצוה
עד שלישי במצוה
A person who spends money on a Mitzvah is obligated to add up to one-third of the price, to beautify the Mitzvah.

The next Mishnah's Halachah of
כל שחבתי בשמירתו
הכשרתי את נזקו
A person who was negligent in his obligation to safeguard his item to prevent it from causing damage is considered to have actually caused the damage, and he's therefore liable to reimburse the ניזק.

The Machlokes רבי יוחנן and ריש לקיש regarding
מסר לו שלהבת
If a person handed a burning flame to a וקטן, a mentally incompetent person, and then it caused הזיק, is the owner liable or not?

B

**בהידור מצוה
עד שלישי במצוה**

**כל שחבתי בשמירתו
הכשרתי את נזקו**

מסר לו שלהבת

1 So let's review ...

The Gemara earlier in דף ז' mentioned a contradiction in two Pesukim that refer to תשלומי נזק. The Pasuk of ורגל שן states

מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם

מיטב אין

מידי אחרינא לא

Only fields are acceptable for נזק, but nothing else,

While the Pasuk of בור states

כסף ישיב לבעליו

The word ישיב is superfluous and teaches

לרבות שוה כסף

ואפילו סובין

Any item of monetary value, even זבורית, such as bran, is acceptable?

And the Gemara there offered several explanations.

The Gemara now proceeds with another explanation:

רב הונא says; the two Pesukim teach

או כסף או מיטב

The word או has two payment options, either money or a quality field.

And the word ישיב teaches

בדלית ליה

שוה כסף אפילו סובין

If he has neither of the two, he can pay with any item of monetary value, even bran, and he is not required to sell his כסף, to pay with כסף.

=====

1

תשלומי נזק

Two Pesukim that refer to תשלומי נזק:

שן ורגל:
מיטב שדהו
ומיטב כרמו ישלם

מיטב אין
מידי אחרינא לא

בור:
כסף ישיב
לבעליו

לרבות שוה כסף
ואפילו סובין

רב הונא says

The two Pesukim teach

או כסף או מיטב

And the word ישיב teaches

בדלית ליה שוה כסף
אפילו סובין

2 The Gemara continues that רב הונא concurs with רב אסי and says
 כספים
 הרי הן כקרקע
 Money is equivalent to land in that it's acceptable for
 תשלומי נזק.

And the Gemara mentions another Halachah of רב אסי regarding which his statement is applicable as well:

האחים שחלקו
 ובא בעל חוב ונטל חלקו של אחד מהן
 Two brothers divided their father's land among themselves, but a בעל חוב then confiscated the first brother's קרקע for a debt of their father.

רב says
 בטלה מחלוקת
 The division is void, and the second brother must give the first brother 1/2 of his קרקע, because

קסבר האחים שחלקו
 כיורשים הוו
 Rav holds that brothers who divide their father's estate are considered inheritors; and since the estate is obligated to pay off their father's debt, both brothers share equally in the loss. Therefore, the remaining קרקע is divided.

שמואל says
 ויתר
 The חלוקה is valid, and the second brother doesn't have to give the first brother anything, because
 קסבר האחים שחלקו לקוחות
 וכלוקח שלא באחריות דמי
 Shmuel holds that brothers who divide their father's estate are considered buyers, as if they each bought the other's share in each קרקע with no guarantee to compensate the other if a בעל חוב confiscates it. Therefore, the first brother loses out.

רב אסי says
 נוטל רביע בקרקע
 ורביע במעות
 The second brother must give the first brother, either 1/4 of his קרקע, or money equivalent to 1/4 of his קרקע, because
 מספקא ליה אי כיורשין דמו או כלקוחות דמו
 Rav Assi is uncertain whether they are considered יורשין or לקוחות. Therefore, as Rashi explains
 הו"ל ממון המוטל בספק חולקין
 This is a clear cut ספק, which they must divide equally.
 However, the second brother may pay with כסף instead of קרקע, as רב אסי says
 כספים הרי הן כקרקע
 =====

2 רב הונא concurs with רב אסי...

כספים הרי הן כקרקע

It's acceptable for תשלומי נזק

האחים שחלקו ובא בעל חוב ונטל חלקו של אחד מהן

<p>רב אסי: נוטל רביע בקרקע ורביע במעות</p> <p>✓ מספקא ליה אי כיורשין דמו אי כלקוחות דמו</p>	<p>שמואל: ויתר The חלוקה is valid</p> <p>✓ קסבר באזויח לחלקו לקוחות וכלוקח שלא באחריות דמי</p>	<p>רב: בטלה מחלוקת Division is void</p> <p>✓ קסבר באזויח לחלקו כיורשים הוו</p>
--	---	---

3 The Gemara continues:

אמר רב הונא
במצוה עד שלישי
As רבי זירא explains
בהידור מצוה
עד שלישי במצוה

A person who spends money on a Mitzvah is obligated to add up to one-third of the cost to make the Mitzvah beautiful. As Rashi explains;

ש'אם מוצא ב' ספרי תורה לקנות ואחד הדור מחבירו יוסיף שלישי הדמים ויקח את ההדור

If there are two Sifrei Torah for sale and the second one is nicer and more expensive than the first one, he should purchase the second one if its price does not exceed 1/3 the value of the first Sefer Torah, in order to fulfill

זה אלי ואנוהו
התנאה לפניו במצות
'עשה לך ספר תורה נאה וכו'
To beautify all Mitzvos;

במערבא אמרי משמיה דרבי זירא
עד שלישי משלו
מכאן ואילך משל הקב"ה

If a person spends up to one-third more for a Mitzvah, the funds are on his account, and he is only rewarded in Eולם הבא, in the next world, as with any Mitzvah. But if he spends more than one-third, Hashem rewards him in both Eולם הזה AND Eולם הבא, in this world too, in that he will recoup the extra money he spent for the Mitzvah.

=====

3

The Gemara continues...

אמר רב הונא

במצוה עד שלישי

As רבי זירא explains

כפי'דור מצוה עד שלישי במצוה

ש'אם מוצא ב' ספרי תורה לקנות ואחד הדור מחבירו יוסיף שלישי הדמים ויקח את ההדור

זה אלי ואנוהו
התנאה לפניו במצות
עשה לך ספר תורה נאה וכו'

במערבא אמרי משמיה דרבי זירא

עד שלישי משלו מכאן ואילך משל הקב"ה

If he spends more than one-third, Hashem rewards him in both Eולם הזה AND Eולם הבא

4 The Mishnah continues with Halachos of נזיקין:
 Zugt Di Mishnah
 כל שחבתי בשמירתו
 הכשרתי את נזקו
 A person who was negligent in his obligation to safeguard his item to prevent it from causing damage, is considered to have actually caused the damage, and therefore liable to reimburse the נזיק.

As the Braisa elaborates

כיצד שור ובור שמסרן לחרש שוטה וקטן והזיקו
 חייב לשלם

If a person handed over his ox or pit to a mentally incompetent person and the שור ובור caused damage, he is liable.

מה שאין כן באש

Regarding fire however, this is not so. If a person handed his fire to a חרש שוטה וקטן and the fire spread and caused damage, the owner is not liable.

4 מלני

**כל שחבתי בשמירתו
 הכשרתי את נזקו**

*A person who was negligent
 in his obligation to safeguard his item
 to prevent it from causing damage,
 is considered to have actually caused the damage,
 and therefore liable to reimburse the נזיק*

כריתתא:

כיצד

**שור ובור שמסרן לחרש שוטה וקטן
 והזיקו
 חייב לשלם**

מה שאין כן באש

5 The Gemara offers two explanations for the distinction between שור ובור and אש based on a Machlokes ריש לקיש and רבי יוחנן regarding אש:

ריש לקיש says

לא שנו אלא שמסר לו גחלת וליבה

A person who handed a אש to a פטור only if he handed them coal embers with no flame, that cannot cause a fire, and the פטור then fanned the flame and caused a fire. The owner is פטור because

לא ברי היזיקא

The fire was not fit to spread and cause damage on its own.

אבל שלהבת חייב

If he handed them a burning flame, the owner is חייב, because

דהא ברי היזיקא

The fire was fit to spread and cause damage on its own.

ריש לקיש disagrees and says

אפילו מסר לו שלהבת נמי פטור

Even if he handed them a burning flame he is פטור, because

צבתא דחרש קא גרים

It was the חרש who brought the fire to where it caused היזק.

Therefore, according to ריש לקיש all the Braisa's cases are similar in that

בשור קשור ובור מכוסה

ודכוותה גבי אש גחלת

The שור was tied up, the בור was covered, and the אש was a coal with no flame;

And even so for the שור ובור he is חייב, because

שור דרכיה לנתוקי

בור דרכיה לנתורי

He was פושע, because he knows that the שור can break loose on its own, and the בור's cover can disintegrate on its own.

However, for אש he is פטור, because

גחלת כמה דשביק לה

מעממיא עמיא ואזלא

He was not פושע, because the אש would not spread on its own; rather the coals would have gradually extinguished.

According to רבי יוחנן all the Braisa's cases are similar in that

בשור מותר ובור מגולה

דכוותה גבי אש שלהבת

The שור was not tied up, the בור was uncovered, and the אש did have a flame;

And for שור ובור he is חייב, because

לא צבתא דחרש קא גרים

The שור ובור caused the damage by itself, without the assistance of the פטור.

However, for אש he is פטור, because

צבתא דחרש קא גרים

The אש caused the היזק only with the assistance of the חרש פטור.

5 Two explanations for the distinction between שור ובור and אש based on a Machlokes ריש לקיש and רבי יוחנן regarding אש...

רבי יוחנן:

אפילו מסר לו שלהבת נמי פטור

Because צבתא דחרש קא גרים

All the Braisa's cases are similar in that בשור מותר ובור מגולה דכוותה גבי אש שלהבת

חייב שור ובור

Because

לא צבתא דחרש קא גרים

פטור אש

because

צבתא דחרש קא גרים

ריש לקיש:

לא שנו אלא גחלת וליבה

לא ברי היזיקא אבל שלהבת חייב

דפא ברי היזיקא

All the Braisa's cases are similar in that בשור קשור ובור מכוסה ודכוותה גבי אש גחלת

חייב שור ובור

Because

שור דרכיה לנתוקי בור דרכיה לנתורי

פטור אש

because

גחלת כמה דשביק לה מעממיא עמיא ואזלא